EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2020 08 24
COM(2020) 464 final

2020/0217 (NLE)

Pasiūlymas

TARYBOS ĮGYVENDINIMO SPRENDIMAS

kuriuo Maltai pagal Tarybos reglamentą (ES) 2020/672 suteikiama laikina parama nedarbo rizikai dėl ekstremaliosios situacijos, susijusios su COVID-19 protrūkiu, mažinti

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

• Pasiūlymo pagrindimas ir tikslai

Tarybos reglamente (ES) 2020/672 (toliau – SURE reglamentas) nustatyta teisinė sistema, pagal kurią valstybėms narėms, kurios dėl COVID-19 protrūkio patiria didelį ekonomikos sukrėtimą arba kurioms toks sukrėtimas gresia, teikiama Sąjungos finansinė parama. Parama pagal SURE skirta pirmiausia sutrumpinto darbo laiko tvarkos ar panašioms priemonėms, kuriomis siekiama apsaugoti darbuotojus ir savarankiškai dirbančius asmenis ir taip sumažinti nedarbo ir pajamų praradimo mastą, finansuoti, taip pat naudojama kaip papildoma priemonė tam tikroms su sveikata susijusioms priemonėms, visų pirma darbo vietoje, finansuoti.

2020 m. rugpjūčio 7 d. Malta paprašė Sąjungos finansinės paramos pagal SURE reglamentą. Pagal SURE reglamento 6 straipsnio 2 dalį Komisija pasikonsultavo su Maltos valdžios institucijomis, kad patikrintų, ar dėl COVID-19 pandemijos staiga smarkiai padidėjo faktinės ir numatytos išlaidos, tiesiogiai susijusios su darbo užmokesčio priemokomis, neįgalumo išmokomis, tėvystės pašalpomis ir sveikatos išmokomis. Visų pirma tai susiję su:

(a) COVID-19 darbo užmokesčio priemoka, skirta darbuotojams ir savarankiškai dirbantiems asmenims, siekiant spręsti pandemijos sukeltas problemas. Visą darbo dieną dirbantys darbuotojai, dirbantys labiausiai nuo krizės nukentėjusiuose A priede išvardytuose sektoriuose (pvz., apgyvendinimo ir maitinimo paslaugų sektoriuje), gali gauti 800 EUR per mėnesį darbo užmokesčio paramą. Mažiau paveiktuose B priede išvardytuose sektoriuose visą darbo dieną dirbantys darbuotojai gali gauti 160 EUR per mėnesį. 2020 m. liepos mėn. schemos galiojimas buvo pratęstas iki 2020 m. rugsėjo mėn., o dviejuose prieduose pateiktas sektorių sąrašas buvo peržiūrėtas. Sektoriams, kuriems anksčiau buvo teikiama parama pagal schemą, bet kurie neįtraukti į atnaujintą A arba B priedą, bus skiriama 600 EUR darbo užmokesčio priemoka visą darbo dieną dirbantiems darbuotojams;

(b) COVID-19 neįgalumo pašalpa, suteikiančia galimybę privačiajame sektoriuje dirbantiems neįgaliems asmenims pasilikti namuose dėl sveikatos ir saugos priežasčių, kartu išlaikant sutartį su darbdaviu. Ši pašalpa sudaro 166,15 EUR per savaitę, jei dirbama visą darbo dieną;

(c) COVID-19 tėvystės pašalpų schema, pagal kurią mokamos išmokos privačiame sektoriuje dirbantiems tėvams, kurie turi likti namuose, kad galėtų rūpintis mokyklinio amžiaus vaikais. Pašalpa skiriama su sąlyga, kad vienas iš tėvų negali atlikti savo funkcijų pagal nuotolinio darbo susitarimus. Visą darbo dieną dirbantys darbuotojai kas savaitę gali gauti 166,15 EUR tiesioginę išmoką;

(d) nuo 2020 m. kovo 27 d. – COVID-19 sveikatos išmokų priemone, skirta privačiame sektoriuje dirbantiems asmenims, kurie negalėjo išeiti iš namų į darbą, nes jiems buvo nurodyta likti namuose. Priemone gali pasinaudoti asmenys, kurie negali dirbti namuose, o jų darbdavys jiems nemoka, kol jie nedirba. Šiuos reikalavimus atitinkantys asmenys kas savaitę gauna 166,15 EUR tiesioginę išmoką.

Malta pateikė Komisijai atitinkamą informaciją.

Atsižvelgdama į turimus įrodymus, Komisija siūlo Tarybai priimti įgyvendinimo sprendimą suteikti Maltai finansinę paramą pagal SURE reglamentą pirmiau nurodytoms priemonėms remti.

- **Suderinamumas su toje pačioje politikos srityje galiojančiomis nuostatomis**

Šis pasiūlymas visiškai atitinka Tarybos reglamentą (ES) 2020/672, pagal kurį teikiamas pasiūlymas.

Šis pasiūlymas papildo kitą Sąjungos teisės priemonę, kuria teikiama parama valstybėms narėms ištikus nelaimei, – 2002 m. lapkričio 11 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 2012/2002, įsteigiantį Europos Sąjungos solidarumo fondą (toliau – Reglamentas (EB) Nr. 2012/2002). Kovo 30 d. priimtas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2020/461, kuriuo ta priemonė iš dalies keičiama siekiant išplėsti jos taikymo sritį į ją įtraukiant didelio masto ekstremaliąsias visuomenės sveikatos situacijas ir apibrėžti konkrečius tinkamus finansuoti veiksmus.

- **Suderinamumas su kitomis Sąjungos politikos sritimis**

Pasiūlymas yra dalis įvairių priemonių, parengtų reaguojant į dabartinę COVID-19 pandemiją, tokių kaip Atsako į koronaviruso grėsmę investicijų iniciatyva, ir papildo kitas priemones, kuriomis remiamas užimtumas, pavyzdžiui, Europos socialinį fondą ir Europos strateginių investicijų fondą (ESIF) / „InvestEU“. Šis pasiūlymas, kuriuo suteikiama galimybė skolintis ir skolinti siekiant šiuo konkrečiu COVID-19 protrūkio atveju paremti valstybes nares, veiks kaip antroji gynybos linija: pagal jį bus finansuojamos sutrumpinto darbo laiko tvarkos ir panašios priemonės, padedančios apsaugoti darbo vietas ir taip nuo nedarbo rizikos apsaugoti darbuotojus ir savarankiškai dirbančius asmenis.

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

- **Teisinis pagrindas**

Šios priemonės teisinis pagrindas yra Tarybos reglamentas (ES) 2020/672.

- **Subsidiarumo principas (neišimtinės kompetencijos atveju)**

Pasiūlymas parengtas atsižvelgiant į vienos iš valstybių narių prašymą ir parodo Europos solidarumą, valstybėms narėms, nukentėjusioms nuo COVID-19 protrūkio, teikiant Sąjungos finansinę paramą laikinų paskolų forma. Kaip antroji gynybos linija, tokia finansinė parama laikinai padeda vyriausybėms finansuoti padidėjusias viešąsias išlaidas, susijusias su sutrumpinto darbo laiko tvarkos ir panašiomis priemonėmis, siekiant padėti apsaugoti darbo vietas ir taip nuo nedarbo ir pajamų praradimo rizikos apsaugoti darbuotojus ir savarankiškai dirbančius asmenis.

Tokia parama padės nukentėjusiems gyventojams, taip pat padės sušvelninti tiesioginį socialinį ir ekonominį dabartinės COVID-19 krizės poveikį.

- **Proporcingumo principas**

Pasiūlymas atitinka proporcingumo principą. Juo neviršijama to, kas būtina priemonės tikslams pasiekti.

3. *EX POST* VERTINIMO, KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI

- **Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis**

Kadangi pasiūlymą reikėjo parengti skubiai, kad Taryba spėtų laiku jį priimti, surengti konsultacijų su suinteresuotosiomis šalimis nebuvo įmanoma.

- **Poveikio vertinimas**

Kadangi pasiūlymas yra skubus, poveikio vertinimas nebuvo atliktas.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Komisija turėtų galėti sudaryti sutartis dėl skolinimosi finansų rinkose, kad perskolintų tokias lėšas finansinės paramos pagal priemonę SURE prašančiai valstybei narei.

Be valstybių narių teikiamų garantijų, sistemoje įtvirtintos kitos apsaugos priemonės, užtikrinančios jos finansinį patikimumą:

- griežtas ir konservatyvus požiūris į finansų valdymą;
- paskolų portfelio sudarymas apribojant koncentracijos riziką, metinę poziciją ir pernelyg didelę poziciją atskirų valstybių narių atžvilgiu, kartu užtikrinant, kad pakankamai išteklių būtų galima suteikti toms valstybėms narėms, kurioms jų reikia, ir
- galimybės refinansuoti skolą.

2020/0217 (NLE)

Pasiūlymas

TARYBOS ĮGYVENDINIMO SPRENDIMAS

kuriuo Maltai pagal Tarybos reglamentą (ES) 2020/672 suteikiama laikina parama nedarbo rizikai dėl ekstremaliosios situacijos, susijusios su COVID-19 protrūkiu, mažinti

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2020 m. gegužės 19 d. Tarybos reglamentą (ES) 2020/672 dėl Europos laikinos paramos priemonės nedarbo rizikai dėl ekstremaliosios situacijos, susijusios su COVID-19 protrūkiu, mažinti (SURE) sukūrimo[1], ypač į jo 6 straipsnio 1 dalį,

atsižvelgdama į Europos Komisijos pasiūlymą,

kadangi:

(1) 2020 m. rugpjūčio 7 d. Malta paprašė Sąjungos finansinės paramos, kad papildytų nacionalines pastangas mažinti COVID-19 protrūkio poveikį ir švelninti jo socialinius bei ekonominius padarinius darbuotojams;

(2) numatoma, kad COVID-19 protrūkis ir išskirtinės priemonės, kurias Malta įgyvendino siekdama suvaldyti protrūkį ir jo socialinį, ekonominį bei su sveikata susijusį poveikį, turės didžiulį poveikį viešiesiems finansams. Pagal Komisijos 2020 m. pavasario prognozę buvo numatyta, kad iki 2020 m. pabaigos Maltos valdžios sektoriaus deficitas ir skola sudarys atitinkamai 6,7 % ir 50,7 % bendrojo vidaus produkto (BVP). Remiantis Komisijos 2020 m. tarpine vasaros prognoze numatoma, kad 2020 m. Maltos BVP sumažės 6,0 %;

(3) COVID-19 protrūkis imobilizavo didelę Maltos darbo jėgos dalį. Dėl to staiga ir smarkiai padidėjo Maltos viešosios išlaidos, susijusios su darbo užmokesčio priemokos priemone, neįgalumo pašalpų priemone, tėvystės pašalpų priemone ir parama visuomenės sveikatos priemonėms, susijusioms su sveikatos išmokų priemone, kaip nustatyta 4–7 konstatuojamosiose dalyse;

(4) 2020 m. rugpjūčio 7 d. Maltos prašyme nurodytu Maltos įmonių įstatymu (Maltos įstatymų 463 sk.) ir 2020 m. balandžio 13 d. Vyriausybės pranešimu Nr. 389 nustatyta COVID-19 darbo užmokesčio priemoka, taikoma samdomiems darbuotojams ir savarankiškai dirbantiems asmenims, siekiant mažinti pandemijos sukeltus sutrikimus. Visą darbo dieną dirbantys darbuotojai, dirbantys labiausiai nuo krizės nukentėjusiuose A priede išvardytuose sektoriuose (pvz., apgyvendinimo ir maitinimo paslaugų sektoriuje), gali gauti 800 EUR per mėnesį darbo užmokesčio paramą. Mažiau paveiktuose B priede išvardytuose sektoriuose visą darbo dieną dirbantys darbuotojai gali gauti 160 EUR per mėnesį. 2020 m. liepos mėn. schemos galiojimas buvo pratęstas iki 2020 m. rugsėjo mėn., o dviejuose prieduose pateiktas sektorių sąrašas buvo peržiūrėtas. Sektoriams, kuriems anksčiau buvo teikiama parama pagal

[1] OL L 159, 2020 5 20, p. 1.

schemą, bet kurie neįtraukti į atnaujintą A arba B priedą, bus skiriama 600 EUR darbo užmokesčio priemoka visą darbo dieną dirbantiems darbuotojams;

(5) 2020 m. rugpjūčio 7 d. Maltos prašyme nurodytu 2020 m. kovo 25 d. Vyriausybės pranešimu Nr. 331, nustatyta COVID-19 neįgalumo pašalpa, suteikianti galimybę privačiajame sektoriuje dirbantiems neįgaliems asmenims pasilikti namuose dėl sveikatos ir saugos priežasčių, kartu išlaikant sutartį su darbdaviu. Ši pašalpa sudaro 166,15 EUR per savaitę, jei dirbama visą darbo dieną;

(6) remiantis 2020 m. rugpjūčio 7 d. Maltos prašyme nurodytu 2020 m. kovo 25 d. Vyriausybės pranešimu Nr. 330, pagal COVID-19 tėvystės pašalpų schemą mokamos išmokos privačiame sektoriuje dirbantiems tėvams, kurie turi likti namuose, kad galėtų rūpintis mokyklinio amžiaus vaikais. Pašalpa skiriama su sąlyga, kad vienas iš tėvų negali atlikti savo funkcijų pagal nuotolinio darbo susitarimus. Visą darbo dieną dirbantys darbuotojai kas savaitę gali gauti 166,15 EUR tiesioginę išmoką;

(7) galiausiai 2020 m. rugpjūčio 7 d. Maltos prašyme nurodytu 2020 m. kovo 30 d. Vyriausybės pranešimu Nr. 353 nuo 2020 m. kovo 27 d. nustatyta COVID-19 sveikatos išmokų priemonė, skirta privačiame sektoriuje dirbantiems asmenims, kurie negalėjo išeiti iš namų į darbą, nes jiems buvo nurodyta likti namuose. Priemone gali pasinaudoti asmenys, kurie negali dirbti namuose, o jų darbdavys jiems nemoka, kol jie nedirba. Šiuos reikalavimus atitinkantys asmenys kas savaitę gauna 166,15 EUR tiesioginę išmoką;

(8) Malta atitinka Reglamento (ES) 2020/672 3 straipsnyje nustatytas finansinės paramos prašymo sąlygas. Malta pateikė Komisijai tinkamų įrodymų, kad faktinės ir planuojamos viešosios išlaidos nuo 2020 m. vasario 1 d. išaugo 243 632 000 EUR dėl padidėjusios sumos, tiesiogiai susijusios su COVID darbo užmokesčio priemoka, COVID neįgalumo pašalpa ir COVID tėvystės pašalpa. Tai staigus smarkus padidėjimas, nes naujosios priemonės taikomos didelei įmonių ir darbo jėgos daliai Maltoje;

(9) Komisija pagal Reglamento (ES) 2020/672 6 straipsnį pasikonsultavo su Malta ir patikrino, ar staiga smarkiai padidėjo faktinės ir numatytos viešosios išlaidos, tiesiogiai susijusios su sutrumpinto darbo laiko tvarkos ir panašiomis priemonėmis, taip pat atitinkamomis dėl COVID-19 protrūkio taikomomis su sveikata susijusiomis priemonėmis, nurodytomis 2020 m. rugpjūčio 7 d. prašyme;

(10) todėl finansinė parama turėtų būti suteikta siekiant padėti Maltai mažinti didelio ekonomikos sukrėtimo, kurį sukėlė COVID-19 protrūkis, socialinį ir ekonominį poveikį;

(11) šis sprendimas neturėtų daryti poveikio procedūrų, kurios gali būti pradėtos dėl vidaus rinkos veikimo iškraipymo, ypač pagal SESV 107 ir 108 straipsnius, rezultatams. Jis nėra viršesnis už reikalavimą, kad valstybės narės praneštų Komisijai apie galimos valstybės pagalbos atvejus pagal SESV 108 straipsnį;

(12) Malta turėtų reguliariai informuoti Komisiją apie planuojamų viešųjų išlaidų įvykdymą, kad Komisija galėtų įvertinti, kokiu mastu Malta įvykdė tas išlaidas;

(13) sprendimas suteikti finansinę paramą priimtas atsižvelgiant į esamus ir numatomus Maltos poreikius, taip pat į kitų valstybių narių pagal Reglamentą (ES) 2020/672 jau pateiktus ar numatomus pateikti finansinės paramos prašymus, taikant vienodo požiūrio, solidarumo, proporcingumo ir skaidrumo principus,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Malta atitinka Reglamento (ES) 2020/672 3 straipsnyje nustatytas sąlygas.

2 straipsnis

1. Sąjunga suteikia Maltai paskolą, kuri neviršija 243 632 000 EUR. Ilgiausias vidutinis paskolos grąžinimo terminas – 15 metų.
2. Šiuo sprendimu suteiktos finansinės paramos prieinamumo laikotarpis yra 18 mėnesių nuo pirmos dienos po šio sprendimo įsigaliojimo.
3. Komisija Sąjungos finansinę paramą Maltai teikia ne daugiau kaip aštuoniomis dalimis. Bet kuri dalis gali būti išmokama viena ar keliomis dalinėmis išmokomis. Pirmos dalies dalinių išmokų grąžinimo terminai gali būti ilgesni negu 1 dalyje nurodytas ilgiausias vidutinis grąžinimo terminas. Tokiais atvejais kitų dalinių išmokų grąžinimo terminai nustatomi taip, kad išmokėjus visas dalis būtų laikomasi 1 dalyje nurodyto ilgiausio vidutinio grąžinimo termino.
4. Pirma dalis išmokama įsigaliojus Reglamento (ES) 2020/672 8 straipsnio 2 dalyje numatytam paskolos susitarimui.
5. Malta apmoka Reglamento (ES) 2020/672 4 straipsnyje nurodyto Sąjungos finansavimo išlaidas, susijusias su kiekviena dalimi, ir visus su finansavimu susijusius Sąjungos mokesčius ir išlaidas.
6. Dėl dalių dydžio ir išmokėjimo, kaip ir dėl dalinių išmokų dydžio, sprendžia Komisija.

3 straipsnis

Malta gali finansuoti šias priemones:

(a) COVID darbo užmokesčio priemoką, kaip numatyta Maltos įmonių įstatyme (Maltos įstatymų 463 sk.) ir 2020 m. balandžio 13 d. Vyriausybės pranešime Nr. 389;

(b) COVID neįgalumo išmoką, kaip numatyta 2020 m. kovo 25 d. Vyriausybės pranešime Nr. 331;

(c) COVID tėvystės pašalpą, kaip numatyta 2020 m. kovo 25 d. Vyriausybės pranešime Nr. 330;

(d) COVID sveikatos išmoką, kaip numatyta 2020 m. kovo 30 d. Vyriausybės pranešime Nr. 353.

4 straipsnis

Malta iki [*DATA: šeši mėnesiai po šio sprendimo paskelbimo*], o po to – kas šešis mėnesius informuoja Komisiją apie numatytų viešųjų išlaidų įvykdymą, kol tos numatytos viešosios išlaidos bus visiškai įvykdytos.

5 straipsnis

Šis sprendimas skirtas Maltos Respublikai.

6 straipsnis

Šis sprendimas skelbiamas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Priimta Briuselyje

Tarybos vardu
Pirmininkas